

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2019. március hó 5. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt **vádlott neve** ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2018. május 25. napján kihirdetett **6.B.66/2017/86.** számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlott szabadságvesztésének tartamát 3 (három) évre **enyhíti.**

A szabadságvesztési végrehajtási fokozatát **fogházban** határozza meg.

A vádlott a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés **fele részének** letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

Megállapítja, hogy a vádlott születési éve: évszám., míg anyja vezetéknév: név.

Az elsőfokú ítélet bevezető részéből a 2017. május 9., június 29., szeptember 7., szeptember 12., október 26. és december 7-i tárgyalási napra hivatkozást mellőzi.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság vádlott neve vádlottat folytatólagosan elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont], 9 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat vétsége [Btk. 345. §] miatt halmazati büntetésül 4 év szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani, megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Kötelezte a vádlottat, hogy a jogerős ítélet kézbesítésétől számított 15 napon belül fizessen meg a sértett pénzintézet neve részére 323.850.632,- forintot és annak 2011. június 21. napjától járó mindenkorai törvényes kamatát, valamint az államnak 1.500.000,- forint illetéket.

Rendelkezett a bűnjelekről és bűnügyi költségről.

Az első fokú ítélettel szemben fellebbezést jelentett be a vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, valamint a védő elsődlegesen felmentés, másodlagosan eltérő minősítés és enyhítés érdekében.

A fellebbviteli főügyészség írásban a vádlott személyi adatainak helyesbítése, a jogi indokolás kiegészítése, a bűnösségi körülmények helyesbítése és kiegészítése mellett, az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt azzal, hogy az ítélőtábla állapítsa meg, hogy a csalás büntette a Btk. 373. § (1) bekezdés 1. fordulatába ütközik és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősül, valamint a tárgyalási napok közül a 2017. május 9., június 29., szeptember 7., szeptember 12., október 26. és december 7. napjára történő hivatkozást mellőzze.

A védő a fellebbezés írásbeli indokolásában elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan a vádlott felelősségnek csalás büntette helyett, a régi Btk. 297/A. §-ba ütköző hitelezési csalás büntetében történő megállapítását, illetve az elbíráláskori Btk. alkalmazása esetén a vádlott felelősségének a Btk. 373. § (5) bekezdése szerinti különösen nagy kárt okozó csalás büntetében történő megállapítását, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását és a polgári jogi igény megfizetésre kötelezés mellőzését indítványozta.

A védő álláspontja szerint az első fokú ítélet a vádlott bűnösségét megállapító részében megalapozatlan, mert a tényállás ellentétes az iratok tartalmával, ezzel összefüggésben felvetette az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetőségét is.

Az eltérő minősítést illetően utalt a 3/2009. BJE határozatban foglaltakra, mely szerint a hitelintézet megtevesztésével megszerzett kölcsön rendszeres törlesztése, illetőleg visszafizetése általában a visszafizetési szándék komolyságára és a károkozási szándék hiányára utal.

Ezt meghaladóan az első fokú ítélet tényállását vádpontonként, és az ahhoz tartozó indokolást részletesen vitatta, vitatva az elsőfokú bíróságnak a sértetti közrehatásra vonatkozó megállapításait.

Továbbra is fenntartotta az építész szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát.

A büntetés kiszabása során enyhítő körülményként kérte értékelni a vádlott büntetlen előéletét, az időmúlást, a vádlott életkorát, megromlott egészségi állapotát, kisebb súllyal a kár részbeni megtérülését. Utalt egyben a vádlott házastársának általa igazolt betegségeire is.

Az Alkotmánybíróság 2/2017. (II.10.) határozatát felhívva utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság további két év időmúlást követően ugyanazt a mértékű büntetést szabta ki a vádlottal szemben, mint a korábban hatályon kívül helyezett első fokú ítélet.

A fellebbezési nyilvános ülésen az ügyész és a védő írásbeli indítványát fenntartotta. A védő arra az esetre, ha a minősítést a másodfokú bíróság nem változtatja meg, további enyhítő körülményként kérte értékelni a csalási cselekmény esetében az alsó értékhatároz közeli elkövetési értéket.

A vádlott fellebbezését fenntartva csatlakozott a védő indítványaihoz. Utolsó szó jogán ártatlanságát hangoztatta utalva arra, hogy nem csak saját maga, hanem családja is anyagilag tönkrement az ügy kapcsán.

Az ítélet tábla a fellebbezések közül az enyhítésre irányuló védelmi fellebbezéseket ítélte alaposnak.

A másodfokú bíróság az első fokú ítéletet és az azt megelőző eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörűen felülbírált.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság széleskörű, részletes bizonyítást folytatott le, a hatályon kívül helyező végzésben előírt szempontok betartása mellett. A védő által már az elsőfokú eljárásban előterjesztett építész szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát a törvényszék elutasította, ennek indokát adta.

A további bizonyítást a másodfokú bíróság sem ítélte szükségesnek, az elutasítás kapcsán kifejtettéteket mindenben osztotta. Mivel a tényállás megalapozott, ezért az ítélet tábla a védő bizonyítási indítványát, mint szükségtelent elutasította.

A hatályon kívül helyezésre irányuló indítványt tekintve a másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék az eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le, tehát eljárásjogi okból nincsen helye újabb hatályon kívül helyezésnek.

Az elsőfokú bíróság valamennyi, az ügy elbírálásához szükséges bizonyítékot beszerzett, azokat egyenként és más bizonyítékokkal összevetve értékelt. A bizonyíték mérlegelése körében indokolási kötelezettségének is eleget tett. Mivel az elsőfokú ítélet megalapozott, így nincs ok annak hatályon kívül helyezésére sem.

Az első fokú ítélet azonban több elírást tartalmazott, ezért az ítélet tábla a rendelkezésre álló iratok alapján az elsőfokú ítélet tényállását az alábbiak szerint helyesbítette, a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel:

Az első fokú ítélet 14. oldal utolsó előtti bekezdése utolsó mondatából mellőzi a „volna” kifejezést, mert az értelemzavaró.

Az első fokú ítélet 15. oldalán írt táblázat tetején található mondatot mellőzi, mert az megegyezik a 14. oldal utolsó bekezdésével.

Az első fokú ítélet 17. oldal második bekezdésében a 2011. május 31-i dátumot **2010.** május 31-re helyesbíti.

Ugyanezen oldal harmadik bekezdésében a 2010. augusztus 10. és 2010. augusztus 11-i dátumot **2009.** augusztus 10-re, illetőleg **2009.** augusztus 11-re helyesbíti.

Szintén a 17. oldal hetedik és kilencedik bekezdésében a kft. nevét cég neve Kft.-re helyesbíti.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan és megalapozott, az a fenti helyesbítésekkel irányadó volt a felülbírálat során.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a vádlott felmentését célzó fellebbezések a bizonyítékok mérlegelése ellen irányulnak. Azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott védekezését elvetve, a terhelő bizonyítékokat elfogadva, bűnösségét a terhére rótt bűncselekményekben megállapította.

A vádlott védekezése mindvégig arra irányult, hogy számára a vállalkozások működtetése volt az elsődleges, a gazdasági válság ellenére is. Amikor az üzemanyag forgalmazáshoz fedezetet nyújtó cég kilépett az üzleti kapcsolatból, csak banki hitelekkel tudta ideig-óráig valamennyire biztosítani a cégek működését. Ehhez társult a környezetvédelmi előírások szigorodása, ami további költségekkel járt.

A hitelek felvételével összefüggésben a hamis beszámolók, mérlegek, okiratok benyújtásával kapcsolatban a felelősséget a könyvelőkre, illetőleg a banki alkalmazottakra igyekezett terelni.

Hivatkozott arra, hogy az önrészként csatolt számlák valódiak voltak, azok valós eseményeket rögzítettek, az, hogy a számlák törlésre, sztorizálásra kerültek, csak utóbb jutott tudomására. A banknál pedig tisztában voltak azzal, hogy valamennyi hitel a folyósítás napján a cég neve Kft. számlájára került át bankon belül, függetlenül attól, hogy hitelt milyen célra kapták.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során valamennyi, a vádlott védekezése tükrében lényeges bizonyítékot beszerzett, értékelt. Részletes indokát adta annak is, hogy azt miért nem fogadta el, a tényállást milyen bizonyítékokra alapozta és milyen okból. A bizonyítékok értékelése tehát semmiképpen nem nevezhető sommásnak, ahogy arra a védelem hivatkozott.

A vádlottban az évtizedes jó banki kapcsolat ellenére - a kedvezőtlen gazdasági helyzetre figyelemmel - egy idő után fel kellett, hogy merüljön, hogy vissza tudja-e fizetni a folyamatosan felvett újabb és újabb hitelt. Ebből az is következett, hogy a vádlott egy bizonyos idő eltelté után túllépte azt a biztonsági kockázatot, ami kezelhető volt legálisan. Ezt követően került sor a valótlán tartalmú okiratok benyújtására. Nyilvánvaló, hogy ezen okiratok feltételei voltak az újabb hitelek nyújtásának. Az újabb hitelre pedig nem másnak, csakis a vádlottnak és a vádlott által működtetett vállalkozásoknak volt szüksége.

A bizonyítékok értékelése az elsőfokú bíróság feladata. Megalapozott tényállás esetén a bizonyítékok eltérő értékelésére a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség. Így a tényállást támadó és a vádlott felmentését célzó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és a bűncselekmények minősítése is törvényes.

Ami az eltérő minősítésre irányuló védelmi fellebbezést illeti utal arra az ítélet tábla, hogy a hitelezési csalás 2013. február 1. napjától nem bűncselekmény.

A Btk. 2. § (2) bekezdése alapján, a hitelezési csalás tekintetében, az elkövetéskori 1978. évi IV. törvény szerinti minősítés a jelen ügyben csak akkor lenne alkalmazható, ha a vádlott felmentésére kerülne sor. Mivel felmentésre a fentiekben kifejtettekre figyelemmel nem volt lehetőség, ezért nem szükséges az esetleges elhatárolás részletesebb jogi indokolása sem.

Ami a folytatólagosan elkövetett csalás büntette esetén a vádlott részben tettesi, részben felbujtói magatartását illeti (tényállás VI. pont) egységes a bírói gyakorlat abban, hogy ha a vádlott a

folytatólagosság egységébe tartozó bűncselekmény egyes részselekményeit tettesként, más részselekményt részesként követi el, akkor magatartása egységesen a legsúlyosabb elkövetői alakzat, azaz tettesként elkövetettnek minősül (BH. 2012.166.).

Az okozott kár összege a csalás büntette vonatkozásában adott, így helyes a cselekmény Btk. 373. § (6) bekezdés a) pontja szerinti minősítése is.

Az elsőfokú bíróság által értékelt bűnösségi körülmények helyesbítésre és kiegészítésre szorulnak:

Az ítélet tábla a vádlott javára további enyhítő körülményként értékelte a sértetti közrehatást.

E körben tehát nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját és erre figyelemmel, az audit jelentést is értékelte.

Az iratokból és az audit jelentésből is - mely nyilván nem büntetőjogi felelősség vizsgálata céljából, hanem banki, ügyintézői szakmai szempontok alapján készült - egyértelműen követhető és kimutatható az a banki magatartás - a hitelek olyan összegben tartása, ami bankfióki szinten nyújtható, minden vállalkozásnál és hitelnél azonos személy a hitelügyintéző, a hitel összegének korábban történő folyósítása, mint ahogy az elbíráláshoz szükséges iratok rendelkezésre állnának, folyamatos, újabb hitelfolyósítás, megújítás, tudomás arról, hogy a hitel más célra fordítódik, hiszen annak összege a folyósítás napján más számlára kerül bankon belül - ami nagyban hozzájárult a bűncselekmény elkövetéséhez.

További enyhítő körülmény a csalás büntette kapcsán az alsó értékhatárhoz közeli elkövetési érték figyelemmel arra, hogy a minősítés kapcsán a bűncselekménynek nincs felső értékhatára.

A halmazat helyett a többszörös halmazat a súlyosító körülmény, és további súlyosító körülmény a folytatólagos elkövetés.

A jelen ügyben a bűncselekmény elkövetése óta közel kilenc év eltelt, a vádlott 69 éves, közel hat éve áll büntetőeljárás hatálya alatt. Az ügyben hozott korábbi első fokú ítélet óta is majdnem három év telt el.

Mindezekre is figyelemmel az ítélet tábla álláspontja szerint az időmúlás oly mértékű jelen ügyben, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott 4 év szabadságvesztés eltűszott. Ezért annak tartamát az ítélet tábla - figyelemmel a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjára (melyet az elsőfokú bíróság is alkalmazott, de elmulasztott felhívni) - 3 évre enyhítette.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre figyelemmel az ítélet tábla a Btk. 35. § (2) bekezdése alapján a törvényben meghatározottnál eggyel enyhébb - a Btk. 35. § (1) bekezdés 1. fordulata szerinti - fogház végrehajtási fokozatot állapított meg.

A vádlott idős korára, megromlott egészségi állapotára figyelemmel, a másodfokú bíróság akként rendelkezett, hogy a vádlott a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

Mivel a vádlott súlyos megítélésű bűncselekményeket követett el, így méltatlan a közügyekben való részvételre, ezért helyes a közügyektől eltiltása, annak tartama arányos.

A vádlott a terhére megállapított bűncselekményeket a foglalkozása felhasználásával követte el, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor eltiltotta őt a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól, az eltiltás tartama arányos.

A vádlott bűnösségének megállapítása mellett törvényes a polgári jogi igény elbírálása, az elsőfokú ítélet ide vonatkozó rendelkezései törvényesek.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a megismételt eljárásban felmerült bünyügi költséget az állam viseli. E körben kifejtett indokai azonban részben tévesek, annak összegét nem befolyásolta ugyanis a vádelejtés.

Az elsőfokú bíróság eljárásakor hatályban volt 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) 403. § (5) bekezdése értelmében a megismételt eljárásban felmerült bünyügi költség megfizetésére a vádlott nem kötelezhető.

A jelenleg hatályos Be. 631. §-a értelmében a LXXXVIII. fejezet szerinti eljárás során - ide tartozik a megismételt eljárás is - felmerült bünyügi költséget az állam viseli. Ebből következik, hogy a költséget a törvény rendelkezései folytán viseli az állam.

Észlelte az ítéletábla, hogy az első fokú ítélet rendelkező része - nyilvánvaló elírás folytán - tévesen tartalmazta a vádlott születési évét, illetőleg anyja vezetéknévét, ezért azokat helyesbítette.

A Be. 561. § (1) bekezdése értelmében az ügydöntő határozat rendelkező részében fel kell tüntetni a tárgyalási napok megjelölését.

Mivel az elsőfokú bíróság 2018. április 16. napján az eljárást megismételte, így ezen tárgyalási napot megelőző tárgyalási napok felhívása szükségtelen, ezért a másodfokú bíróság a 2017. május 9., június 29., szeptember 7., szeptember 12., október 26., december 7-i tárgyalási napokra hivatkozást mellőzte.

A kifejtettekből következik, hogy az ítéletábla a fellebbezések közül az enyhítésre irányuló fellebbezéseket alaposnak ítélve, az első fokú ítéletet hivatalból is felülbírálvá, azt a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélet ellen a Be. 458. § (2) bekezdés a) pontja alapján - figyelemmel a Be. 615. § (1) bekezdésére - nincsen helye fellebbezésnek.

Szeged, 2019. március 5.

Dr. Harangozó Attila sk.
a tanács elnöke

Sefta Márta dr. sk.
előadó bíró

. Cserháti Ágota sk.
bíró

A Szegedi Ítéletábla Bf.I.577/2018/5. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 6.B.66/2017/86. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2019. március 5.

Dr. Harangozó Attila sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő